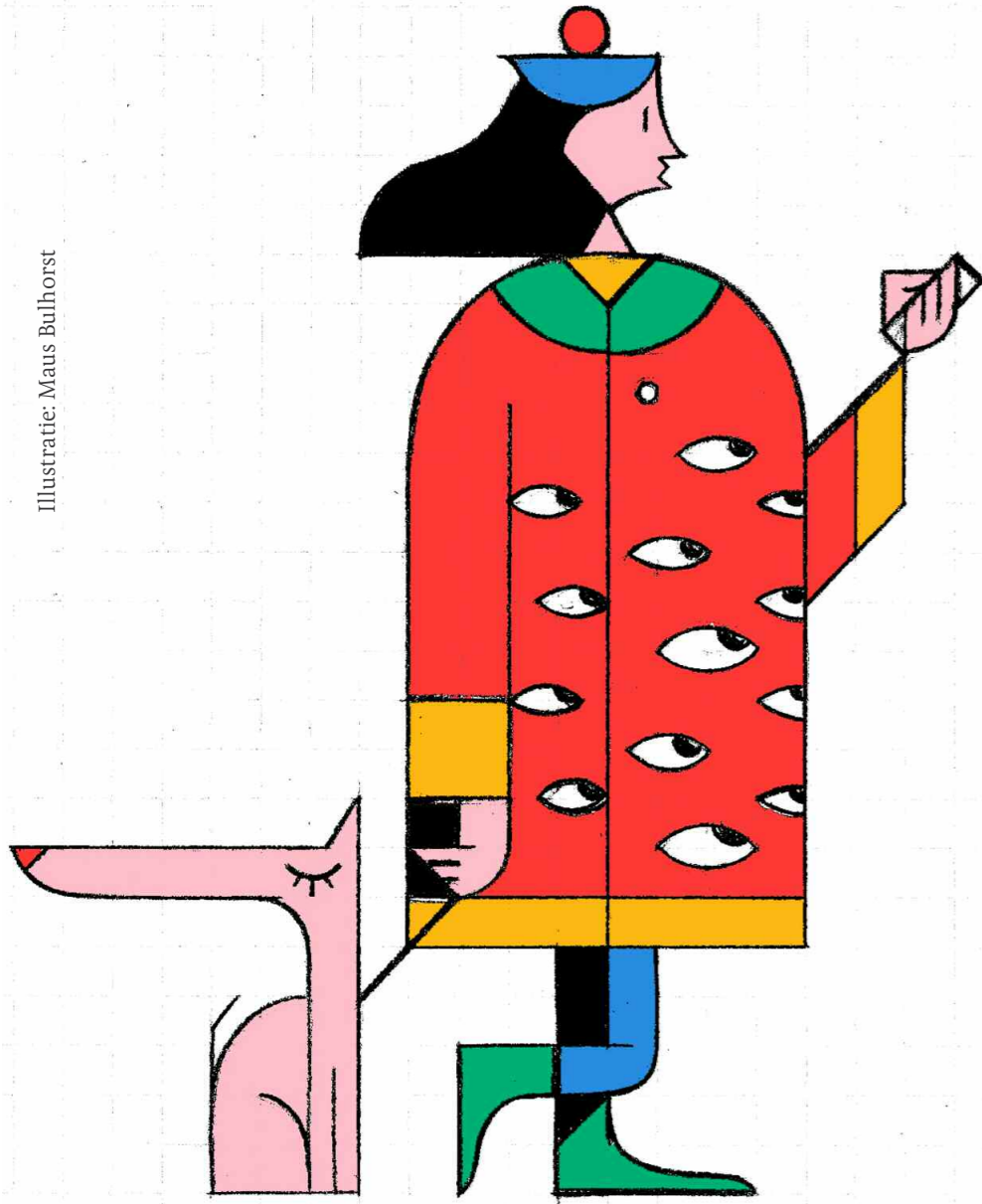

Het einde van het internet zoals we dat nu kennen

Illustratie: Maus Bulhorst

Ooit, in de begintijd van internet - en dat is nog niet eens zo gek lang geleden - waren de uitgangspunten van het World Wide Web ronduit idealistisch. Het doel van de uitvinders, ontwikkelaars en eerste gebruikers was mensen over de hele wereld zonder enige vorm van hiërarchie met elkaar te verbinden. Alle kennis die de mensheid in vele eeuwen had verzameld gratis en voor iedereen toegankelijk te maken. De programmeertaal Linux en Wikipedia ontwikkeld en gerund door vrijwilligers stammen nog uit deze beginperiode.

Van dit prachtige uitgangspunt is weinig meer over. Alles wat we opzoeken op internet, alle foto's en berichten die we via sociale media met elkaar delen en al die geweldige apps die we gratis of bijna voor niets aanschaffen, zijn stuk voor stuk slimme instrumenten om zoveel mogelijk persoonlijke gegevens over je te verzamelen. Worden door grote tech-bedrijven voor eigen

gewin gebruikt en doorverkocht aan anderen die er ook hun voordeel mee doen. Ik vertel je niks nieuws, maar als je de prijzen ziet die op internet worden geboden slaat je toch de schrik om het hart. Zo is je naam en adres gecombineerd met je mobiele nummer alleen al 75 euro waard. Het is dus bijzonder profijtelijk zich jouw persoonlijke gegevens toe te eigenen.

In dit licht bezien is dat recente akkefietje met Cambridge Analytica, het bedrijf dat de persoonlijke gegevens van zeker vijftig miljoen Amerikaanse Facebook-gebruikers stal en daarmee de presidentsverkiezingen manipuleerde, niet eens zo bijzonder. Als Cambridge Analytica Facebook netjes had betaald en wellicht haar diensten niet had aangeboden aan een controversiële president met een dystopische boodschap, had er waarschijnlijk geen haan naar gekraaid. Was het business as usual geweest.

Het probleem met het huidige internet zit 'm vooral in het verdienmodel dat bijna alle sociale media, apps en zoekmachines hanteren. Ogenschijnlijk lijkt alles wat ze ons aanbieden gratis, maar ondertussen betaal je met misschien wel het kostbaarste dat je bezit, je persoonlijke gegevens oftewel je identiteit. Nog maar drie jaar geleden werd dit niet echt als een probleem ervaren. 'Iedereen mag alles van mij weten' en 'Ik heb helemaal niets te verbergen' waren toen vaak gehoorde uitspraken. Maar inmiddels zijn we wat minder naïef geworden. Kennen we de risico's wel zo'n beetje. Beseffen we min of meer wat er gebeurt als bedrijven en instanties met je persoonlijke gegevens aan de haal gaan: je krijgt alleen nog maar meer van hetzelfde aangeboden, komt in contact met steeds meer mensen die je mening zullen bevestigen, oftewel je bent in een hokje opgesloten en je persoonlijke ontwikkeling valt stil. Ook kun je nooit meer onbevangen op internet rondstruinen: overal en altijd word je gevolgd. Met als resultaat dat bedrijven en instanties bijvoorbeeld eerder weten dat je zwanger bent, ziek bent of niet lang meer te leven hebt, dan de geliefden om je heen. Dat is waar deze micro targeting uiteindelijk toe leidt.

Het is dan ook niet gek dat steeds meer mensen terugverlangen naar het internet uit die beginperiode. Een internet dat nog van de gebruikers was. Waar je privacy gerespecteerd werd. Je persoonlijke gegevens nog van jou waren. Maar je kunt de klok helaas niet terugdraaien. Bovendien zou je, als je gebruikers weer het eigendom over hun persoonlijke gegevens zou willen teruggeven, de datastroom op internet moeten omdraaien. Wie zou zo iets

willen en kunnen doen? Het zou sowieso een internationale organisatie moeten zijn, die los staat van alle partijen, instanties en overheden. Geen enkele commerciële doelstelling heeft, nooit verkocht of overgenomen kan worden. Dus eigenlijk van ons allemaal zou moeten zijn, van alle wereldwijde internetgebruikers samen. Oftewel zo iets is onbegonnen werk.

Toch is dit precies waar Schluss drie jaar geleden voor is opgericht. Binnenkort presenteert deze maatschappelijke organisatie haar virtuele kluis. Een volkomen veilige plek op internet, waar niemand bij kan, ook Schluss zelf niet. Waar je al je persoonlijke gegevens veilig in op kunt bergen en vandaaruit kunt delen met anderen. Met personen, bedrijven en instanties. De gegevens die je deelt kunnen nooit meer door derden worden doorgegeven of doorverkocht. Wel door jou uitgebreid, ingekrompen of geheel en al gedeletet.

Schluss is een wereldwijde coöperatie. Van ons allemaal. Ontwikkelt in Open Source, dus iedereen kan mee ontwikkelen. Hanteert een altruïstisch verdienmodel. Voor een paar euro, dollar, roepi, sjekel of wat voor munteenheid dan ook kun je straks lid en daarmee mede-eigenaar van Schluss worden.

Op dit moment is Schluss nog volop in ontwikkeling. En vooral op zoek naar mensen, bedrijven en instanties die met haar mee willen ontwikkelen, in haar willen investeren of doneren. Oftewel mensen, bedrijven en instanties die net als Schluss in een ander internet geloven. Terug willen naar de oorspronkelijke uitgangspunten. Ook mensen het eigenaarschap en de controle over hun persoonlijke gegevens willen teruggeven. Maar die ook geschiedenis willen schrijven, betekenis willen hebben, met ons op avontuur willen. Speciaal voor deze groep hebben we de Stichting Ontwikkeling Schluss opgericht.

Op dit moment lopen er al een aantal pilots met grote bedrijven en (overheids)instanties. Wanneer jouw bedrijf of organisatie ook de privacy van je klanten respecteert, in een ander internet gelooft en graag voorop wil lopen in deze ontwikkeling, neem dan contact op met de aan- en woordvoerder van Schluss, Marie-José Hoefmans: m-j@schluss.org

Bert Rorije

Bert Rorije is een van de initiatiefnemers achter Schluss.